

INKOMENS EFFECTRAPPORTAGE GEMEENTE DIEMEN 2023

Inkomens Effect Rapportage Gemeente Diemen 2023

Een onderzoek naar de effecten van het armoedebeleid op de inkomenspositie van minimahuishoudens in de gemeente Diemen.

Colofon

Opdrachtgever
Gemeente Diemen

Datum
November 2023

Auteurs
Tessa Schoot Uiterkamp
Marijke Bos

KWIZ
Stavangerweg 23 - 5
9723 JC Groningen
050 - 5252473
contact@kwiz.nl

Uitgave
Deze publicatie is een uitgave van KWIZ B.V.. Het overnemen van cijfers en / of teksten is toegestaan, mits de bron duidelijk wordt vermeld. Niets uit deze publicatie mag worden vervaelvoudigd en / of openbaar gemaakt worden in welke vorm dan ook zonder voorafgaande toestemming van KWIZ B.V..

Inhoudsopgave

Inleiding	2
1. Onderzoeksmethodiek	3
1.1. Huishoudens en inkomensgrenzen	3
1.2. Inkomensbronnen	3
1.3. Gemeentelijke minimaregelingen	4
1.4. Uitgaven	5
1.5. Vrije bestedingen	5
1.6. Aannames	5
1.7. Tegemoetkoming in de energiekosten	7
2. De inkomenseffecten	8
2.1. Het effect van het landelijk beleid is groter dan het gemeentelijk beleid	8
2.2. Opbouw maandelijkse gemeentelijke bijdrage per huishoudtype	9
2.3. Het vrij besteedbaar budget	11
2.4. Werken vanuit de bijstand loont	14
3. Bevindingen	18
Bijlage 1. Overzicht minimaregelingen	20
Bijlage 2. Opbouw totaal inkomen 100 tot 140% Wsm	21
Bijlage 3. Financieel maandoverzicht	23

Inleiding

De gemeente Diemen heeft een breed pakket aan gemeentelijke minimaregelingen en is benieuwd naar het effect van deze regelingen op de inkomens van minimahuishoudens. Tevens is de gemeente geïnteresseerd in de effecten van de gemeentelijke en de landelijke regelingen tezamen op de inkomens van minima. De centrale onderzoeksvraag luidt: wat zijn de effecten van het landelijke en lokale beleid op de inkomens van de minima en in welke situatie(s) treedt er een armoedeval op?

De Inkomenseffect Rapportage biedt inzicht in de actuele financiële positie van minimahuishoudens en in de mate waarin het huidige (lokale) beleid een bijdrage daaraan levert.

De centrale onderzoeksvraag valt uiteen in de volgende deelvragen:

- Hoe hoog is de maximale bijdrage van de gemeente en van het Rijk voor minimahuishoudens?
- Hoeveel geld houden minimahuishoudens per maand over (of komen zij tekort) voor het doen van vrije bestedingen?
- Wat is het financiële effect van inkomensverhoging door vanuit de bijstand aan het werk te gaan: is er sprake van een armoedeval?

Opzet van het onderzoek

We berekenen voor acht verschillende huishoudtypen met vier verschillende inkomensniveaus (van 100 tot 140 procent van het Wettelijk sociaal minimum, en voor langdurige minimahuishoudens) hoeveel zij maandelijks aan gemeentelijke regelingen en landelijke toeslagen kunnen ontvangen en geven inzicht in de effect van inkomensstijging.

Daarvoor is per huishoudtype een overzicht van de inkomsten en uitgaven per maand gemaakt. Met behulp van landelijke inkomensnormen, landelijke toeslagen en informatie over gemeentelijke regelingen is per huishoudtype het inkomen bepaald. Voor de vaste uitgaven is uitgegaan van cijfers en normen van het Nibud¹. Voor de andere uitgaven is waar mogelijk gebruikgemaakt van lokale tarieven (zoals huur en waterschapsbelasting). Tenslotte worden de gemeentelijke regelingen omgezet in een maandbedrag. Op die manier ontstaat per huishoudtype een overzicht van de inkomsten en uitgaven per maand.

Leeswijzer

In hoofdstuk 1 wordt de onderzoeksmethodiek nader toegelicht. Vervolgens worden in hoofdstuk 2 de inkomenseffecten van zowel de landelijke als de lokale inkomensondersteunende regelingen beschreven. In hoofdstuk 3 benoemen we de belangrijkste bevindingen. In bijlage 1 staat een overzicht met de minimaregelingen in de gemeente Diemen en de daar bijbehorende voorwaarden en bedragen. In bijlage 2 staat per huishoudtype de opbouw van het totale inkomen bij een inkomensniveau tussen de 100 en 140 procent Wsm. In de laatste bijlage, bijlage 3, staat het financieel maandoverzicht per huishoudtype weergegeven.

¹ Het Nationaal Instituut voor Budgetvoorlichting (Nibud) is een onafhankelijke stichting die informeert en adviseert over financiën van huishoudens.

1. Onderzoeksmethodiek

In dit hoofdstuk geven we een overzicht van de verschillende inkomsten en uitgaven die worden onderscheiden voor de Inkomens Effectrapportage.

1.1. Huishoudens en inkomensgrenzen

We berekenen de inkomenseffecten van het lokale en landelijke beleid in 2023 voor de volgende acht huishoudtypen:

Niet AOW-gerechtigden:

- alleenstaande;
- paar zonder kinderen;
- alleenstaande ouder met twee kinderen (8 en 13 jaar);
- paar (twee volwassenen) met twee kinderen (8 en 13 jaar);
- alleenstaande, chronisch ziek.

AOW-gerechtigden:

- alleenstaande;
- paar (twee volwassenen);
- alleenstaande, chronisch ziek.

We brengen de inkomenseffecten in beeld voor huishoudens met inkomens van 100, 110, 120, 130 en 140 procent Wsm. Daarnaast berekenen we de inkomenseffecten voor huishoudens die al langer dan drie jaar een inkomen van 100 procent Wsm hebben (langdurige minima).

1.2. Inkomensbronnen

Het totaal inkomen van de minimahuishoudens is opgebouwd uit het netto-inkomen, de gemeentelijke regelingen en diverse toeslagen van het Rijk. Specifiek gaat het om de volgende categorieën:

- netto-inkomen inclusief vakantietoeslag²;
- bijdrage Rijk:
 - huurtoeslag;
 - zorgtoeslag;
 - kinderbijslag;
 - kindgebonden budget;
 - combinatiekorting.
- gemeentelijke minimaregelingen (zie paragraaf 1.3).

² Het betreft de uitkeringsbedragen per 1-1-2023.

1.3. Gemeentelijke minimaregelingen

In de onderstaande tabel volgt een overzicht van de gemeentelijke minimaregelingen in 2023. In bijlage 1 worden deze regelingen en bijbehorende bedragen verder toegelicht.

Tabel 1.3.1 Gemeentelijke minimaregelingen in de gemeente Diemen

Regeling	Inkomensgrens
Kwijtschelding gemeentelijke belastingen	100% Wsm
Individuele inkomenstoeslag	Drie jaar of langer 110% Wsm <i>Alleen meegenomen bij het huishoudtype dat drie jaar of langer op 100% Wsm zit</i>
Collectieve zorgverzekering	120% Wsm <i>De collectieve zorgverzekering is beschikbaar voor mensen tot 130% Wsm, maar de gemeente betaalt mee tot 120% Wsm. Daarom rekenen we in de inkomens effectrapportage met 120% Wsm.</i>
Stadspas	130% Wsm
Duurzame gebruiksgoederen voor AOW'ers	130% Wsm
Gratis openbaar vervoer voor AOW'ers	110% Wsm
Extra geld voor uw kind (Doe Mee)	130% Wsm <i>Inhoudelijk wordt binnen deze regeling onderscheid gemaakt tussen bijstandsgerechtigden en huishoudens met een ander en/of hoger inkomen tot 130% Wsm. Waar bijstandsgerechtigden het bedrag dienen te gebruiken voor zowel sport, cultuur en participatie kunnen niet-bijstandsgerechtigden het volledige bedrag van deze regeling gebruiken voor participatie activiteiten. Voor sport en cultuur kunnen zij daarnaast gebruikmaken van het Jeugdfonds Sport en Cultuur. De bedragen zijn voor beide groepen wél gelijk, vandaar dat er één inkomensgrens van 130% Wsm wordt gehanteerd voor deze regeling.</i>
Jeugdfonds Sport en Cultuur	140% Wsm, maar <u>geen</u> recht op bijstand <i>Voor de rapportage betekent dit dat het Jeugdfonds wordt meegenomen voor huishoudens met een inkomen van 110, 120, 130 of 140% Wsm.</i>
Energietoeslag <i>(hoewel het Rijk de energietoeslag heeft geïntroduceerd noemen we dit in deze rapportage een gemeentelijke regeling omdat inwoners de toeslag bij de gemeente dienen aan te vragen)</i>	130% Wsm
Chronisch zieken en gehandicapten	130% Wsm
Niet meegenomen in berekeningen	
Bijzondere bijstand	140% Wsm
Studietoeslag	Specifieke doelgroep
Gratis Nederlandse identiteitskaart	130% Wsm
Witgoedregeling	100% Wsm

Bijzondere bijstand is niet meegenomen in de berekeningen omdat deze vorm van bijstand vaak incidenteel wordt verstrekt voor noodzakelijke onvermijdbare individuele uitgaven en dit dus niet maandelijks bij iedereen voorkomt. Daarnaast wordt ook de studietoeslag buiten beschouwing gelaten. Deze regeling kent een specifieke doelgroep; studenten met een lichamelijke of psychische beperking die niet kunnen bijverdienen naast hun studie. In deze inkomens

effectrapportage is geen huishouden opgenomen waarbij deze regeling van toepassing is. De gratis Nederlandse identiteitskaart is buiten beschouwing gelaten, omdat de looptijd van een identiteitskaart 5 of 10 jaar is. Hierdoor komt dit bedrag per maand uit op minder dan een euro. De witgoedregeling wordt niet meegenomen, omdat deze duurzaamheidsregeling (waarschijnlijk) eenmalig in het leven is geroepen, in verband met de hoge energiekosten.

1.4. Uitgaven

De uitgaven zijn gecategoriseerd naar:

- vaste lasten. Dit zijn uitgaven die regelmatig terugkomen. Voorbeelden zijn huur, energiekosten³ en verzekeringen;
- reserveringsuitgaven. Dit zijn uitgaven die niet regelmatig voorkomen en waarvan de hoogte vooraf niet bekend is. Er moet in principe een bedrag voor gereserveerd worden. Voorbeelden zijn kosten voor inventaris, kleding en het eigen risico voor de zorgverzekering;
- huishoudelijke uitgaven. Dit zijn terugkerende uitgaven aan voeding, persoonlijke verzorging en dergelijke;
- werkgerelateerde uitgaven. Dit zijn uitgaven die gemaakt worden als een persoon werkt. Voorbeelden zijn de kosten van woon-werkverkeer en werkkleding.

Voor de uitgaven is waar mogelijk uitgegaan van lokale tarieven. Voorbeelden hiervan zijn de huur en lokale heffingen. De andere bedragen zijn gebaseerd op landelijke berekeningen van het Nibud. De normbedragen staan per huishoudtype in het financieel maandoorzicht in bijlage 3. We benadrukken dat het bij alle posten gaat om de basale uitgaven en dat de normbedragen gemiddelden betreffen. Het is mogelijk dat een huishouden maandelijks minder uitgeeft dan de normbedragen waarmee in deze rapportage wordt gerekend, bijvoorbeeld omdat het huishouden minder geld per maand reserveert voor onregelmatige uitgaven.

1.5. Vrije bestedingen

Het budget dat overblijft is vrij besteedbaar en kan bijvoorbeeld worden uitgegeven aan sociale en recreatieve activiteiten. Hieronder vallen bijvoorbeeld kosten voor contributie of een abonnement, maar ook (familie)bezoek, vervoer en vakantie of kleinere uitjes. Voor deze vrije bestedingen hanteert het Nibud per huishoudtype eveneens een normbedrag, dat is terug te vinden in de begrotingen in bijlage 3. Het is belangrijk om te benoemen dat hierbij de aannames worden gedaan dat huishoudens gebruik maken van alle beschikbare regelingen. Echter in de praktijk is de ervaring dat huishoudens niet of gedeeltelijk gebruik maken van de regelingen. In werkelijkheid zal het vrij besteedbaar budget waarschijnlijk vaak lager uitvallen. Daarnaast zal het vrij besteedbaar budget niet alleen besteed worden aan sociale en recreatieve activiteiten, maar ook aan het aflossen van schulden of het betalen van het eigen risico van de zorgverzekering.

1.6. Aannames

Voor de inkomsten en uitgaven doen we de volgende aannames:

Algemeen

- de huishoudens maken van alle regelingen gebruik en ontvangen daarvoor het maximale bedrag. De ervaring uit de praktijk is echter vaak dat huishoudens van een (uiteenlopend) aantal regelingen, en niet alle regelingen, gebruikmaken. In werkelijkheid valt het vrij besteedbare budget waarschijnlijk vaak lager uit, dan weergegeven in deze rapportage. Daarnaast doen we de aanname dat huishoudens geen schulden hebben;
- bij de inkomenseffecten wordt uitgegaan van gemiddelden. Dit betekent ook dat een ongunstige situatie, bijvoorbeeld een hogere huurprijs of een slecht geïsoleerd huis,

³ De kosten voor water zijn gebaseerd op de tarieven van Waternet. Gegevens over het gemiddelde gebruik per huishoudtype zijn afkomstig van het Nibud (water). De kosten voor gas en elektriciteit zijn gebaseerd op de tarieven van maatschappij Budget Energie, pakket Groene Stroom en Aardgas Variabel. Omdat het in 2023 voor een lange periode niet mogelijk was om een vast contract af te sluiten is gerekend met de variabele tarieven op het moment van schrijven.

direct gevolgen kan hebben voor de inkomenseffecten zoals in dit rapport zijn weergegeven;

- het vermogen van de huishoudens ligt binnen de grenzen van de Participatiewet. Daarom gaan we er ook vanuit dat iedereen in een huurwoning woont en niet in een koopwoning omdat een koopwoning tot een te hoog vermogen zou kunnen leiden om gebruik te mogen maken van de voorzieningen vanuit de Participatiewet. We gaan uit van € 527 kale huur per maand voor een alleenstaande en € 660 kale huur per maand voor een meerpersoonshuishouden. Deze bedragen zijn gebaseerd op huurtoeslaggegevens van de Rijksoverheid over de gemeente Diemen;
- voor huishoudtypes met een inkomen van 100 procent Wsm doen we de aanname dat ze een bijstandsuitkering ontvangen;
- alleenstaande ouders met een inkomen gelijk aan de bijstandsnorm werken niet of zitten in een traject waarbij de kinderopvang wordt vergoed. We gaan er vanuit dat alleenstaande ouders met 1 kind van 8 jaar gebruik maken van de BSO wanneer de ouder meer uur werkt, dan het aantal uur dat het kind op school aanwezig is. We gaan er vanuit dat dit niet geldt voor alleenstaande ouders die een inkomen hebben van 110 of 120 procent Wsm. Bij een inkomen van 130 procent Wsm gaan we er vanuit dat een kind per maand 6 uur (2 dagdelen van 3 uur) naar de BSO gaat. Dit tegen een tarief van € 8,73 (gemiddelde uurtarief in 2023);
- bij een paar met twee kinderen en een inkomen hoger dan 100 procent Wsm werkt slechts één van beide partners. Anders is het huishoudinkomen hoger. Daarom gaan we er vanuit dat deze huishoudens geen kinderopvang nodig hebben omdat één van beide partners thuis is voor de kinderen. Dit is eveneens waarom een paar met kinderen geen combinatiekorting krijgt bij werkaanvaarding;
- huishoudens in de bijstand werken niet, en hebben daarom geen werkgerelateerde kosten. Bij een inkomen vanaf 110 procent Wsm werkt één persoon in het huishouden, en is er wel sprake van deze kosten;
- voor de zorgverzekering doen we de aanname dat huishoudens met een inkomen hoger dan 120 procent Wsm (en die daardoor geen recht hebben op korting op de collectieve zorgverzekering) een reguliere zorgverzekering afsluiten van een basisverzekering met een kleine aanvullende verzekering. Hiervoor is een gemiddeld premiebedrag berekend door het gemiddelde te nemen van zes grote zorgverzekeraars.
- de zorgvraag van voorbeeldhuishoudens met een chronisch zieke is in de begroting verwerkt door hogere vervoerskosten te rekenen (bijvoorbeeld voor ziekenhuisbezoek), de wettelijke eigen bijdrage voor medicatie door te rekenen en hogere reserveringskosten mee te nemen (bijvoorbeeld voor maaltijdvoorziening, hulpmiddelen of andersoortige uitgaven). Daarnaast doen we de aanname dat chronisch zieken tot 120 procent Wsm van het meest uitgebreide pakket collectieve zorgverzekering gebruikmaakt waarbij het eigen risico wordt vergoed, en hier dus niet maandelijks geld opzij voor hoeft te worden gelegd. Tenslotte maakt dit voorbeeldhuishouden gebruik van de gemeentelijke regeling voor chronisch zieken en gehandicapten.

Gemeentelijke regelingen

- voor de Stadspas gaan we uit van de gemiddelde kosten per leeftijdscategorie in 2022. Voor kinderen van 4 t/m 14 jaar was dit jaarlijks € 90,22, voor volwassenen van 18 t/m 65 jaar was dit € 80,78 en voor 66 jaar en ouder was dit € 92,24. Tevens omvat de Stadspas sinds 2023 het Kindtegoed. Voor kinderen van 8 jaar hanteren we het jaarlijkse bedrag van € 75 (kinderen 4 t/m 9 jaar). Voor een kind van 13 jaar hanteren we een jaarlijks bedrag van € 150 (12 t/m 14 jaar);
- de regeling voor duurzame gebruiksgoederen voor AOW'ers stelt een bedrag van € 640 per drie jaar beschikbaar. Daarom hanteren we in de berekeningen een bedrag van € 213 per jaar (€ 640/3);
- de regeling voor gratis OV voor AOW'ers gaat uit van een bedrag van € 302 per persoon per jaar. Dit is gebaseerd op de totale uitgaven aan deze verstrekking door de gemeente in 2022 (€ 53.760) en het totaal aantal verstrekkingen in 2022 (178 verstrekkingen);
- voor het Jeugdfonds Sport en Cultuur rekenen we met gemiddelde bedragen, omdat de gemeente maximale bedragen heeft losgelaten. Het gemiddelde bedrag voor sport is € 389 en het gemiddelde bedrag voor cultuur is € 471. Voor deze regeling gaan we er vanuit dat één kind een sport beoefent en één kind de regeling gebruikt voor cultuur. Dit komt jaarlijks neer op een gezamenlijk bedrag van € 860;

- van de regeling Extra geld voor uw kind rekenen we in deze rapportage alleen met de Doe Mee regeling. De computer-, reiskosten- en mbo-regeling zijn buiten beschouwing gelaten;
- We specificeren één apart huishoudtype dat langdurig afhankelijk is van een minimuminkomen tot 100 procent Wsm. Voor de overige huishoudens gaan we er vanuit dat zij korter dan drie jaar een laag inkomen hebben en daardoor geen recht hebben op de individuele inkomenstoeslag.

1.7. Tegemoetkoming in de energiekosten

Wegens sterk stijgende energiekosten heeft het Rijk in 2022 de energietoeslag geïntroduceerd. Hiervoor is in zowel 2022 als 2023 een bedrag van € 1.300 per huishouden gereserveerd waarbij de gemeente de precieze beleidskaders zelf mag vaststellen. De gemeente Diemen heeft besloten de energietoeslag van € 1.300 regeling toe te kennen aan inwoners die in 2022 en 2023 een inkomen hebben tot 130 procent Wsm, waarbij vermogen niet wordt getoetst.

In de IER wordt de energietoeslag meegerekend met de gemeentelijke bijdragen. Het is belangrijk om hierbij te realiseren dat deze toeslag tijdelijk is. In de figuren is te zien dat de invloed van de energietoeslag relatief groot is binnen het totaal van de gemeentelijke bijdrage (€ 108 per maand). Op het moment dat de energietoeslag wegvalt, kan dat beduidende invloed hebben voor de inkomenssituatie van de huishoudens.

2. De inkomenseffecten

In dit hoofdstuk staan de inkomenseffecten.

2.1. Het effect van het landelijk beleid is groter dan het gemeentelijk beleid

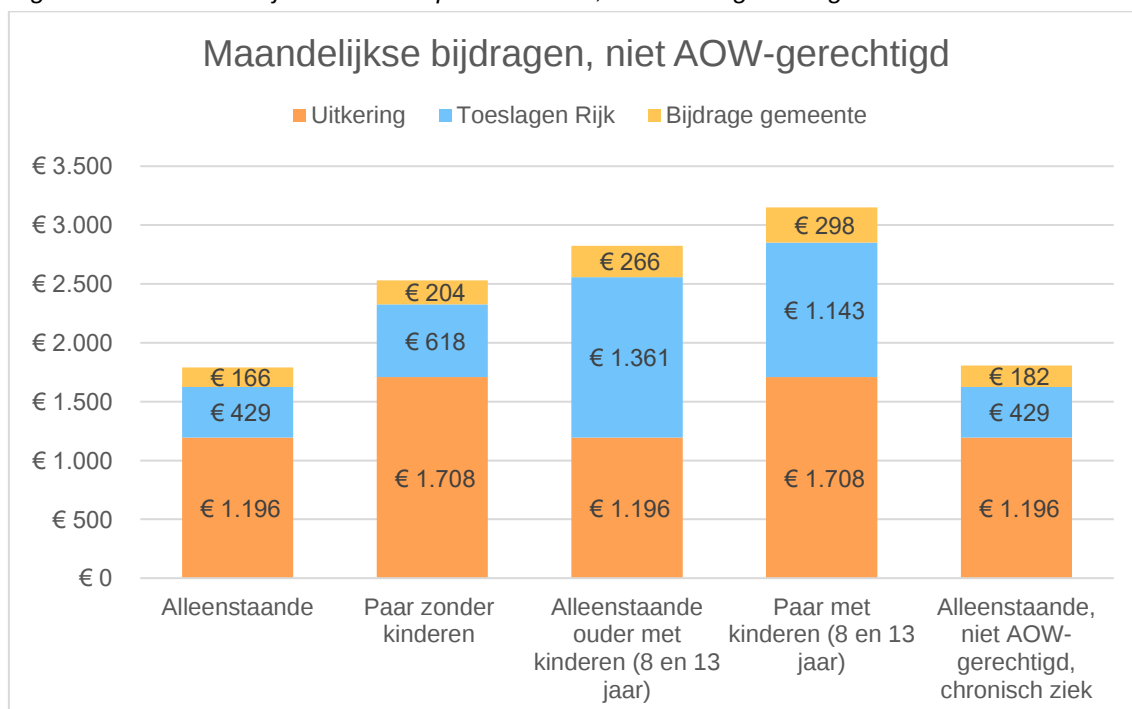
Minima met een inkomen op bijstandsniveau maken aanspraak op landelijke toeslagen en gemeentelijke regelingen. Het totale bedrag uit de landelijke toeslagen (zoals huurtoeslag, zorgtoeslag, kinderbijslag, kindgebonden budget en mogelijk de inkomensafhankelijke combinatiekorting) is veel groter dan het totale bedrag uit de gemeentelijke regelingen. In onderstaande figuren wordt de opbouw van het maandelijks totaal inkomen bij een inkomen van 100 procent Wsm per huishoudtype weergegeven.

Omdat de aannahme is gedaan dat deze huishoudens kortdurend minima zijn hebben is de individuele toeslag niet meegenomen in de gemeentelijke bijdragen. Te zien is dat huishoudens met kinderen een hoger bedrag aan landelijke toeslagen kunnen ontvangen dan huishoudens zonder kinderen. Het verschil in hoogte is toe te schrijven aan de verschillende kindregelingen waar gezinnen recht hebben, zoals het kindgebonden budget of de kinderbijslag. Bij de gemeentelijke bijdragen is het verschil minder groot.

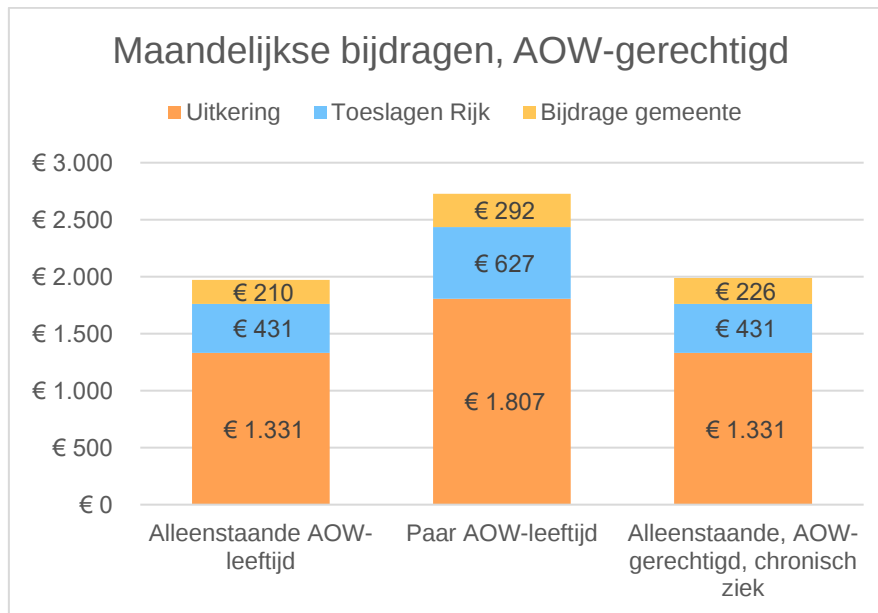
Als voorbeeld: een alleenstaande ontvangt maandelijks € 1.196 als bijstandsuitkering (inclusief vakantietoeslag). Als hij gebruikmaakt van alle landelijke toeslagen, ontvangt hij daar maandelijks € 429 voor. Daarnaast kan hij maximaal € 166 aan gemeentelijke regelingen ontvangen als hij gebruikmaakt van de kwijschelding, de collectieve zorgverzekering, de Stadspas en de energietoeslag.

Voor huishoudtypes met kinderen zijn kindregelingen beschikbaar, namelijk Doe Mee. Voor AOW'ers zijn ook extra regelingen beschikbaar, namelijk de regeling voor duurzame gebruiksgoederen en de regeling voor gratis OV. Voor chronisch zieken is een extra regeling beschikbaar voor de tegemoetkoming in extra (zorg)kosten die zij hebben.

Figuur 2.1.1. Maandelijks inkomen op 100% Wsm, niet AOW-gerechtigd

Figuur 2.1.2. Maandelijks inkomen op 100% Wsm, AOW-gerechtigd

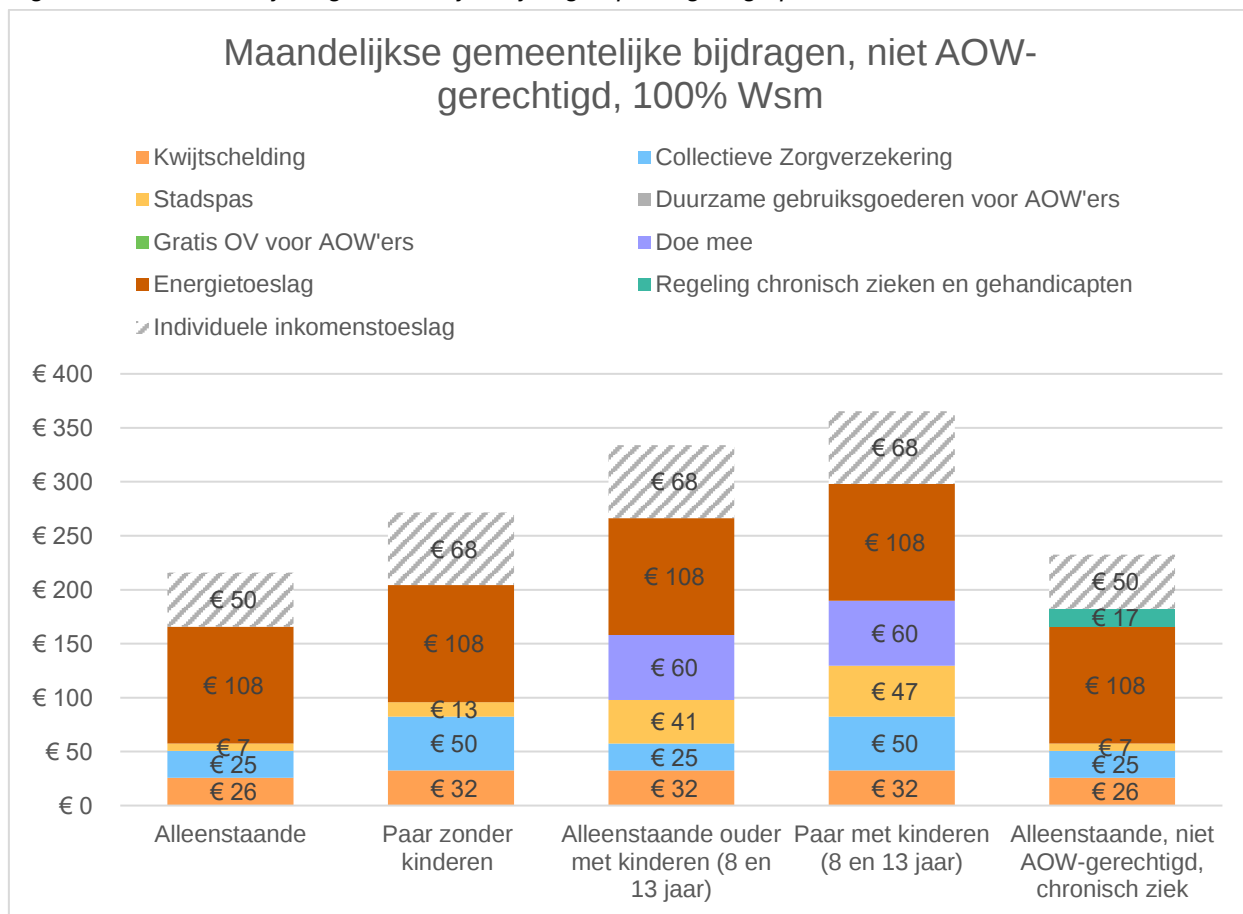
2.2. Opbouw maandelijks gemeentelijke bijdrage per huishoudtype

Uit de vorige paragraaf blijkt dat de (maximale) maandelijks gemeentelijke bijdrage verschilt per huishoudtype. In de volgende figuren is de opbouw van het totale bedrag aan gemeentelijke regelingen per huishoudtype weergegeven voor minima met een inkomen van 100 procent Wsm. Bij de opbouw van de maandelijks gemeentelijke bijdrage geven we voor de volledigheid ook het bedrag aan de individuele inkomenstoelage weer waar minima die drie jaar of langer van een minimuminkomen moeten leven, recht op hebben.

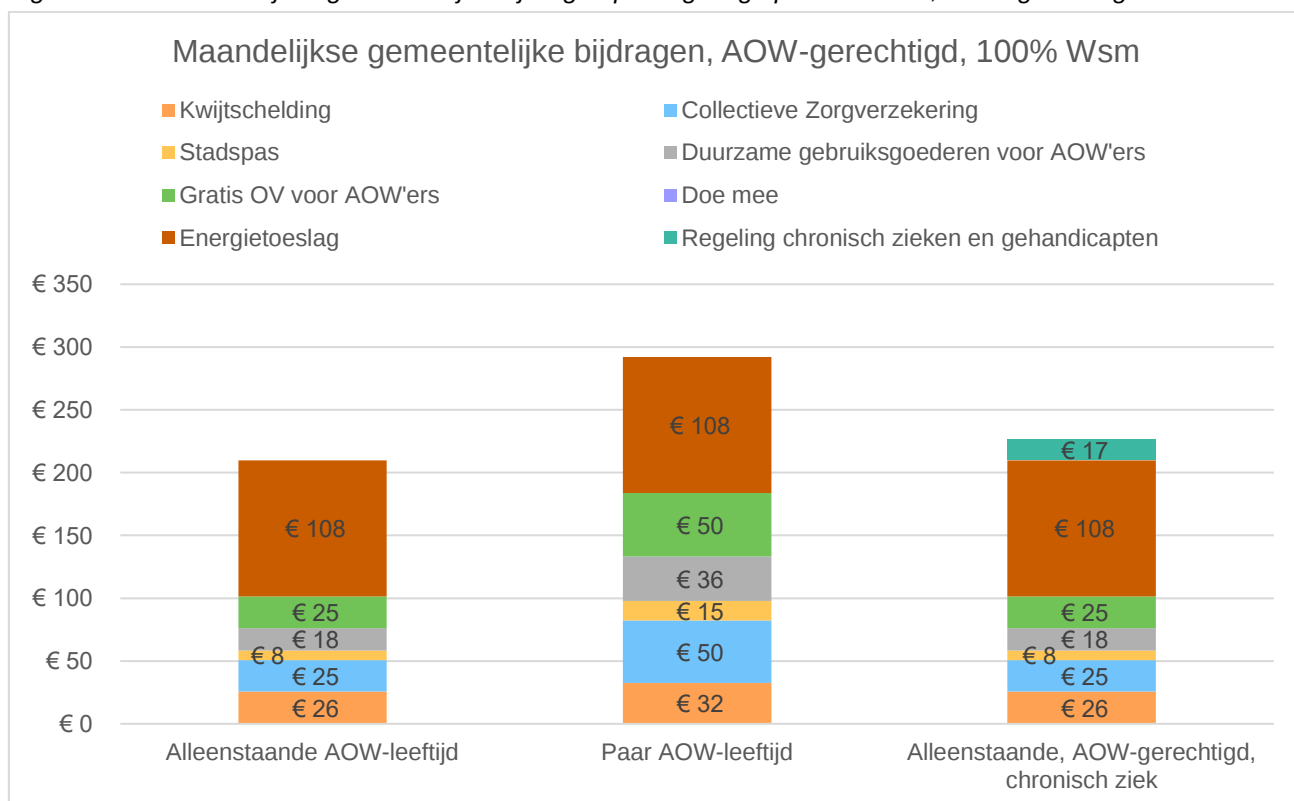
2.2.1. Opbouw maximale gemeentelijke bijdrage per maand op 100 procent Wsm

Als voorbeeld: een alleenstaande ontvangt maandelijks (maximaal) € 26 voor de kwijtschelding gemeentelijke belastingen, € 25 voor de collectieve zorgverzekering, € 7 voor de Stadspas en € 108 voor de energietoelage. Een totaal van € 166. Als de alleenstaande langer dan drie jaar een inkomen tot 100 procent Wsm heeft, ontvangt hij daarnaast ook € 50 vanuit de regeling individuele inkomenstoelage. In totaal ontvangt hij dan € 216 per maand vanuit de gemeentelijke regelingen.

Figuur 2.2.1. Maandelijkse gemeentelijke bijdragen per regeling op 100% Wsm

Figuur 2.2.2. Maandelijkse gemeentelijke bijdragen per regeling op 100% Wsm, AOW-gerechtigd

2.2.2. Veranderingen maximale gemeentelijke bijdrage bij werkaanvaarding

De regelingen in de gemeente Diemen kennen verschillende inkomensgrenzen waardoor de regelingen stapsgewijs vervallen bij een hoger inkomen. Bij een inkomen hoger dan 100 procent Wsm vervalt het recht op de kwijtschelding gemeentelijke belastingen in de gemeente Diemen. Daarnaast vervalt vanaf 120 procent Wsm het recht op de regeling voor gratis OV voor AOW'ers. Verder vervalt vanaf 130 procent Wsm het recht op de collectieve zorgverzekering en vanaf 140 procent Wsm vervalt het recht op de overige regelingen, uitgezonderd Jeugdfonds Sport en Cultuur. Deze regeling is juist bedoeld voor kinderen waarvan de ouders geen bijstandsuitkering krijgen.

2.3. Het vrij besteedbaar budget

Alle minimahuishoudens houden door de gemeentelijke regelingen (meer) geld over voor het doen van vrije bestedingen (bedoeld voor sociale participatie). Dit is het bedrag dat maandelijks overblijft na aftrek van alle vaste lasten, huishoudelijke uitgaven en reserveringsuitgaven (zie kader). Hoeveel een huishouden daarvoor over houdt, én hoeveel iemand daarvoor nodig heeft, verschilt per huishouden en inkomenshoogte. Een paar met kinderen zal daar gemiddeld meer aan (willen) uitgeven dan een alleenstaande. Het Nibud hanteert een normbedrag voor het vrij besteedbaar budget, dit is het bedrag dat een huishouden nodig heeft voor dergelijke uitgaven. Deze staan ook in de figuur. Uiteraard zal iemand die nauwelijks geld meer over heeft, dat niet per definitie daaraan besteden.

Duiding vrij besteedbaar budget

Het vrij besteedbaar budget is bedoeld voor sociale participatie (een krant, abonnement, dagje uit, op bezoek gaan etcetera). *Dat huishoudens in de plus staan betekent niet direct dat huishoudens ook op een minimaal niveau sociaal kunnen participeren. Een alleenstaande zonder kinderen heeft volgens het Nibud € 110 nodig voor minimale sociale participatie (zie bijlage 3). In Figuur 2.3.1. is te zien dat er op bijstandsniveau zonder de gemeentelijke bijdragen niet voldoende budget is voor vrije bestedingen, een alleenstaande heeft dan namelijk een budget van € 80. Indien de alleenstaande gebruik maakt van alle gemeentelijke regelingen is er (€ 80 + € 166 =) € 246 beschikbaar voor vrije bestedingen. Een alleenstaande zonder kinderen heeft dan voldoende budget voor sociale participatie.*

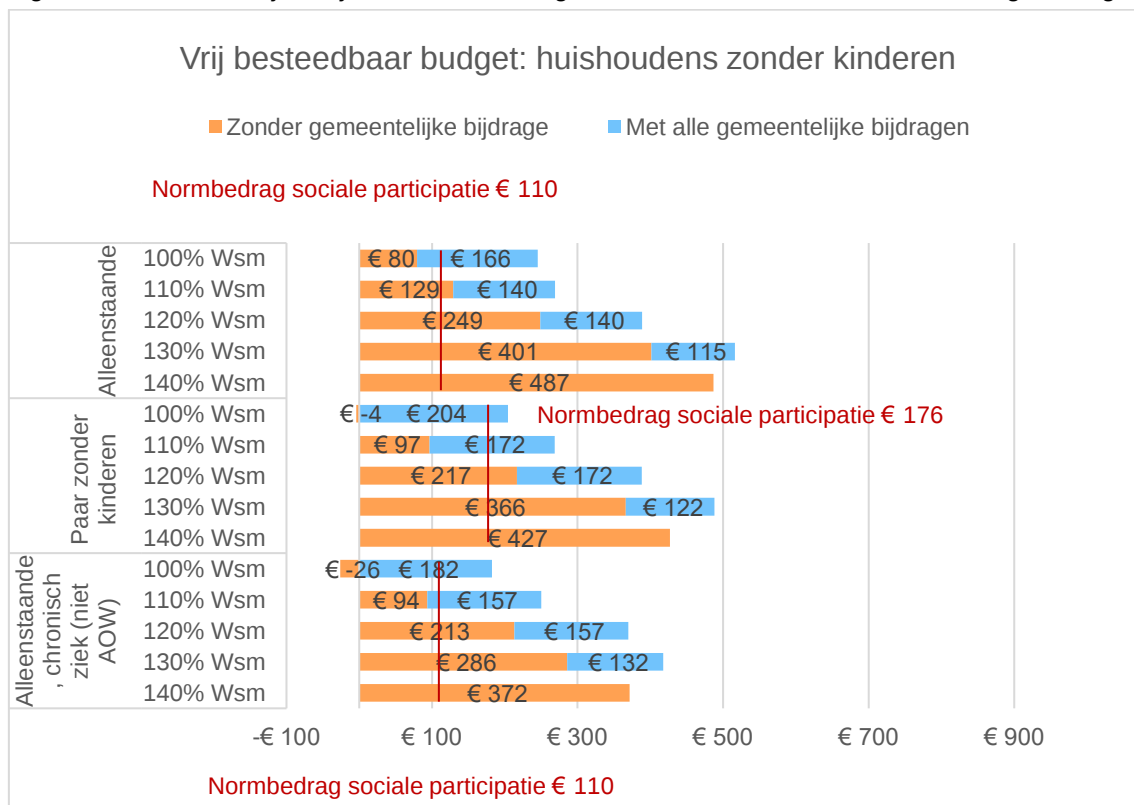
In onderstaande figuren staat per huishoudtype het budget dat zij overhouden voor vrije bestedingen weergegeven. Dit is opgesplitst in wat zij zonder de gemeentelijke regelingen zouden overhouden en wat de gemeentelijke regelingen toevoegen aan het vrij besteedbaar budget.

Minima zonder kinderen

Op een inkomen van 100 procent Wsm zijn zowel alleenstaanden, als paren zonder kinderen en alleenstaande chronisch zieken afhankelijk van de gemeentelijke bijdragen om het minimale bedrag voor sociale participatie te verkrijgen. Wanneer een alleenstaande de regelingen niet gebruikt, houdt hij weliswaar € 80 over voor sociale participatie, maar dat is lager dan de Nibudnorm van € 110 hiervoor. Paren zonder kinderen en chronisch zieke alleenstaanden zijn daarnaast ook bij een inkomen tot 110 procent Wsm afhankelijk van de gemeentelijke bijdragen om het minimale bedrag voor sociale participatie te verkrijgen.

Daarnaast is het zo dat huishoudens zonder kinderen bij ieder hoger inkomen tot 130 procent Wsm een hoger vrij besteedbaar budget hebben. Bij een inkomen tot 140 procent Wsm is een terugval te zien, wegens het wegvallen van de Stadspas, de energietoeslag en de regeling chronisch zieken en gehandicapten. Werken tegen een loon van 130 procent Wsm levert onder de streep dus meer op dan werken tegen een loon van 140 procent Wsm (mits van alle regelingen gebruik wordt gemaakt). Opvallend is verder dat alleenstaanden een hoger vrij besteedbaar budget hebben dan paren.

Figuur 2.3.1. Maandelijks vrij besteedbaar budget huish. zonder kinderen, niet AOW-gerechtigd

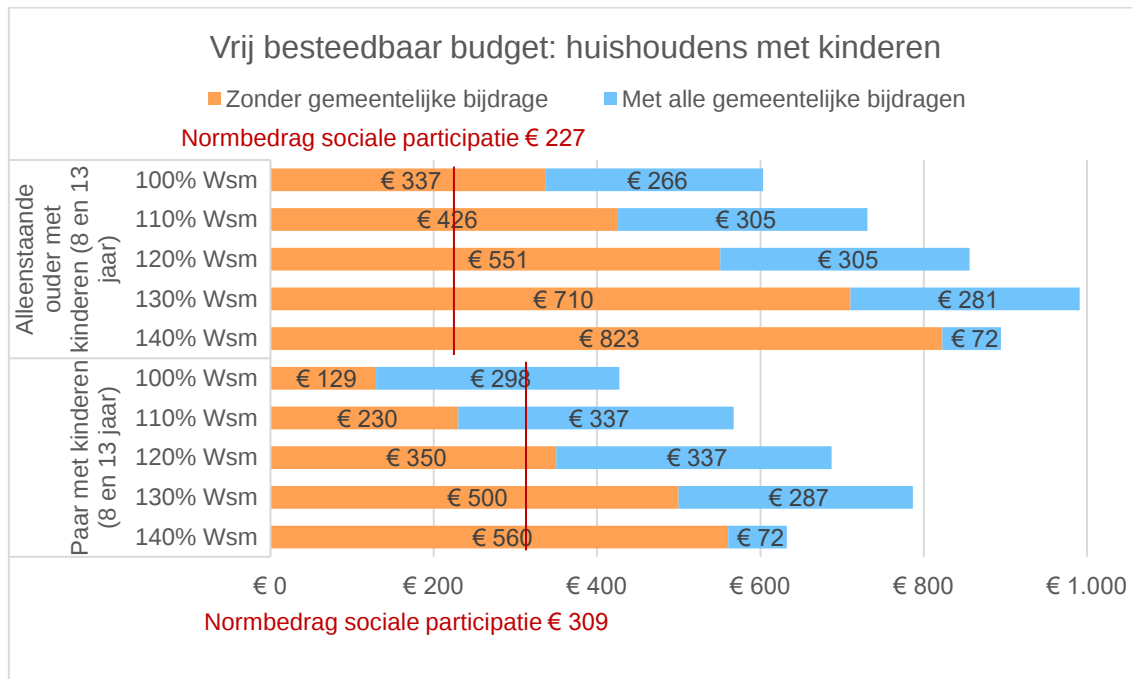

Minima met kinderen

Huishoudens met kinderen hebben bij een hoger inkomen tot 130 procent Wsm een steeds groter budget om vrij te besteden. Bij een inkomen tot 140 procent Wsm is een terugval te zien, wegens het wegvallen van de Stadspas, Doe Mee en de energietoeslag. Ten opzichte van de bijstand hebben huishoudens met een inkomen van 140 procent Wsm wel een hoger vrij besteedbaar budget. Van de twee huishoudtypes met kinderen in dit onderzoek hebben alleenstaande ouders met kinderen op ieder inkomensniveau meer budget voor het doen van vrije bestedingen, dan paren met kinderen. Alleenstaande ouders hebben langer recht op hetzelfde bedrag aan landelijke toeslagen (zie paragraaf 2.1) dan paren met kinderen. Alleenstaande ouders zijn ook niet direct afhankelijk van de gemeentelijke regelingen om voldoende geld over te houden voor sociale participatie (conform de Nibud norm). Paren met kinderen zijn daar wel van afhankelijk, bij een inkomen van 100 procent en bij een inkomen van 110 procent Wsm. Een paar met kinderen heeft op bijstandsniveau een normbedrag van € 309 per maand nodig voor sociale

participatie. Zij hebben zonder gemeentelijke regelingen echter € 129 beschikbaar voor sociale participatie, een tekort van € 180 ten opzichte van € 309. Wanneer zij gebruikmaken van alle gemeentelijke regelingen, dan hebben zij (€ 129 + € 298) € 427 voor het doen van vrije bestedingen. De gemeentelijke regelingen zijn dus belangrijk voor deze huishoudens.

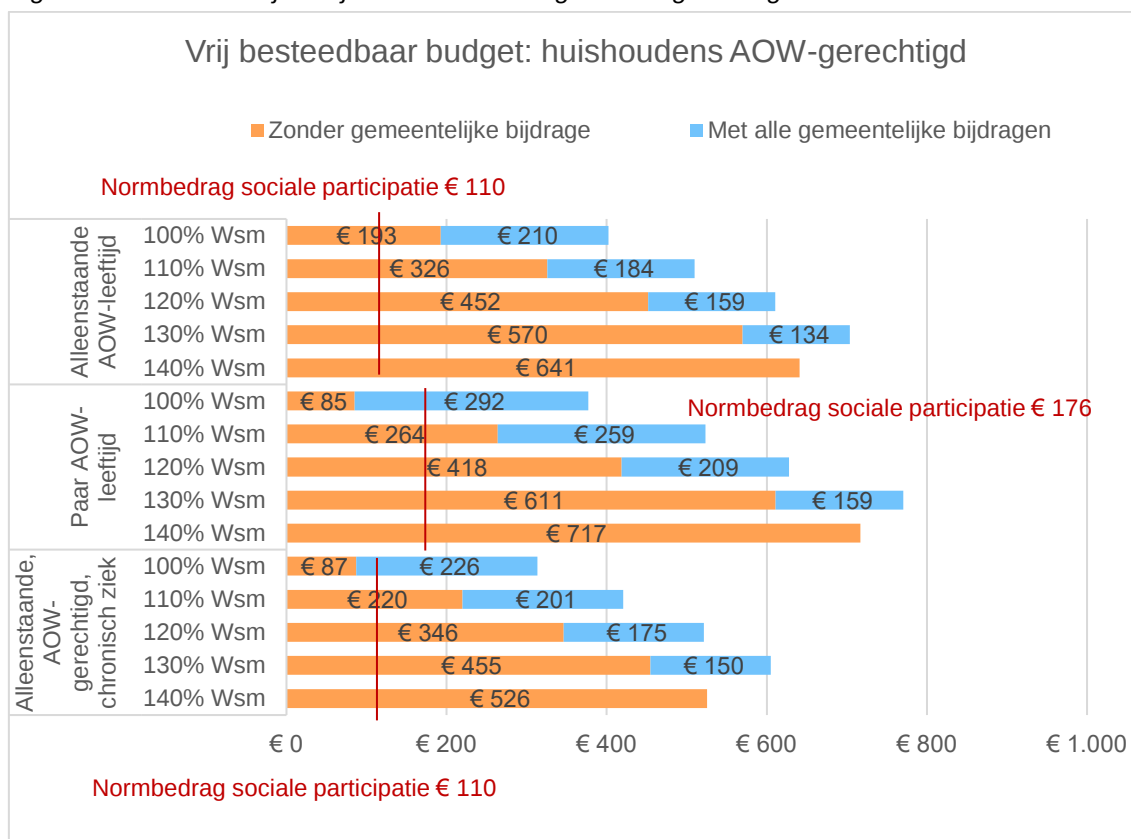
Figuur 2.3.2. Maandelijks vrij besteedbaar budget huish. met kinderen, niet AOW-gerechtigd

AOW'ers

Alleenstaande AOW'ers hebben bij ieder inkomensniveau ook zonder de gemeentelijke regelingen voldoende budget voor vrije bestedingen. De gemeentelijke regelingen geven hen extra bestedingsruimte. Paren met de AOW-leeftijd hebben op een inkomen van 100 procent Wsm weliswaar geld over voor het doen van vrije bestedingen, maar zonder de gemeentelijke regelingen is dit lager dan de Nibudnorm die hiervoor staat. Hetzelfde geldt voor alleenstaande chronisch zieke AOW'ers. Verder is ook bij deze oudere huishoudens te zien dat ieder hoger inkomen tussen 100 en 130 procent Wsm ook leidt tot een hoger vrij besteedbaar budget. Bij een inkomen tot 140 procent Wsm is een terugval te zien, wegens het wegvallen van de Stadspas, duurzame gebruiksgoederen, energietoeslag en regeling chronisch zieken en gehandicapten.

Figuur 2.3.3. Maandelijks vrij besteedbaar budget AOW-gerechtigde huishoudens

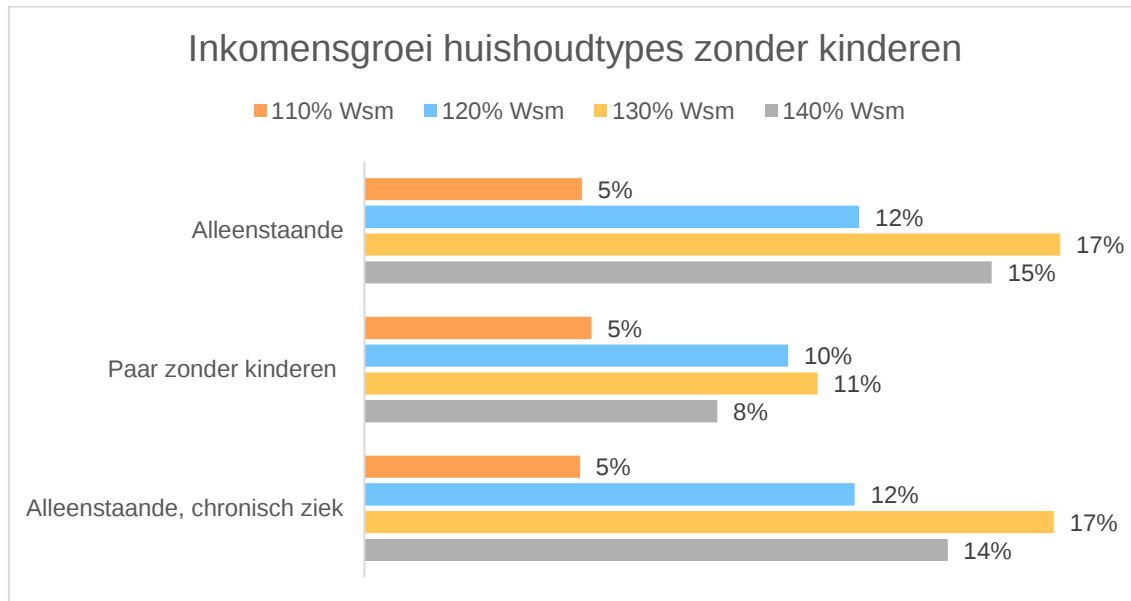
2.4. Werken vanuit de bijstand loont

Een hoger inkomen leidt voor alle (voorbeeld) huishoudens in deze rapportage tot een hoger totaal inkomen dan in de bijstand. Het is wel zo dat voor de meeste huishoudens de bijdragen van het Rijk en de gemeente dalen en/of vervallen wanneer het inkomen stijgt. Dit leidt ertoe dat het totaal inkomen van een huishouden niet altijd evenredig met het loon stijgt. Hieronder geven we de inkomensvoortgang bij werkaanvaarding vanuit de bijstand tot een inkomen van maximaal 140 procent Wsm weer per huishoudtype. In bijlage 2 worden al deze inkomens per huishoudtype uitgesplitst naar inkomenssoort waarmee visueel wordt weergegeven waarom het totaal inkomen stijgt of daalt.

Huishoudens zonder kinderen

Alleenstaanden en paren zonder kinderen gaan er bij een hoger loon tot en met 140 procent Wsm op vooruit ten opzichte van de bijstand. Het is wel zo dat een hoger loon niet altijd leidt tot een hoger totaal inkomen. Voor alle huishoudens loont het bijvoorbeeld meer om tegen 130 procent Wsm te gaan werken dan tegen 140 procent Wsm omdat dan het recht op verschillende regelingen vervalt. Bij paren zonder kinderen is het zelfs zo dat een loon gelijk aan 120 procent Wsm in totaal meer aan inkomsten genereert dan een loon van 140 procent Wsm. Naast het verliezen van gemeentelijke regelingen is het zo dat bij paren de bijdrage van het Rijk (zoals huurtoeslag en zorgtoeslag) eerder én sneller afneemt dan bij andere huishoudens. Een voorbeeld: paren krijgen op 130 procent Wsm maandelijks € 154 minder aan landelijke toeslagen dan in de bijstand terwijl deze afname bij alleenstaanden slechts € 8 is.

Figuur 2.4.1. Inkomensvoortgang t.o.v. 100% Wsm bij werkaanvaarding, huish. zonder kinderen⁴

Tabel 2.4.1 Inkomensvoortgang bij werkaanvaarding, huishoudens zonder kinderen

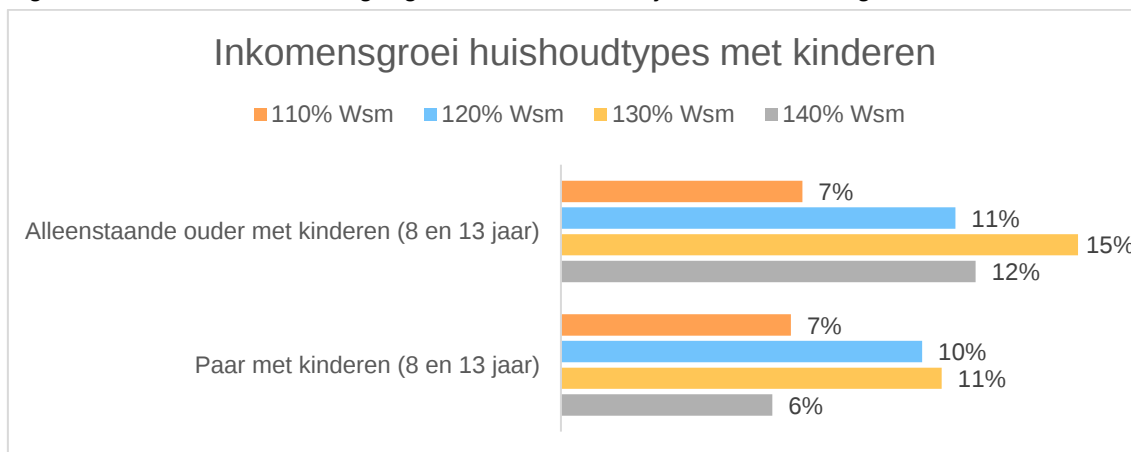
Huishoudtype	Netto inkomen incl. VT	Bijdrage Rijk	Bijdrage gemeente	Totaal inkomen	Verschil tov 100% Wsm (€)	Verschil tov 100% Wsm (%)
Alleenstaande						
100% Wsm	1.196	429	166	1.790		
110% Wsm	1.315	429	140	1.884	+ 94	+ 5%
120% Wsm	1.435	429	140	2.004	+ 213	+ 12%
130% Wsm	1.554	421	115	2.090	+ 300	+ 17%
140% Wsm	1.674	387	0	2.061	+ 270	+ 15%
Paar zonder kinderen						
100% Wsm	1.708	618	204	2.530		
110% Wsm	1.879	618	172	2.669	+ 138	+ 5%
120% Wsm	2.050	567	172	2.788	+ 258	+ 10%
130% Wsm	2.221	464	122	2.806	+ 276	+ 11%
140% Wsm	2.391	354	0	2.745	+ 215	+ 8%
Alleenstaande, chronisch ziek						
100% Wsm	1.196	429	182	1.807		
110% Wsm	1.315	429	157	1.901	+ 94	+ 5%
120% Wsm	1.435	429	157	2.020	+ 213	+ 12%
130% Wsm	1.554	421	132	2.107	+ 300	+ 17%
140% Wsm	1.674	387	0	2.061	+ 254	+ 14%

Huishoudens met kinderen

Werken vanuit de bijstand tegen een loon van 110, 120, 130 of 140 procent Wsm loont financieel gezien voor huishoudens met kinderen: zij gaan er dan financieel gezien op vooruit ten opzichte van de bijstand. Omdat zij bij een inkomen hoger dan 130 procent Wsm het recht op een aantal regelingen verliezen (de Stadspas, Doe Mee en de energietoeslag) is het wel zo dat werken tegen een loon van 140 procent Wsm financieel gezien ongunstiger is dan werken tegen een loon van 130 procent Wsm. Voor paren met kinderen is dit relatief gezien nog wat ongunstiger omdat voor hen de landelijke toeslagen sneller en harder afnemen dan voor alleenstaande ouders. Wel hebben ook zij dan nog meer aan totaal inkomen dan in de bijstand.

⁴ De percentages worden in de figuur en tabel afgerond omwille van de leesbaarheid. Een klein lengteverschil van de balkjes, bij een gelijk percentage, is terug te voeren op afrondingsverschillen.

Figuur 2.4.2. Inkomensvoortgang t.o.v. 100% Wsm bij werkaanvaarding, huish. met kinderen

Tabel 2.4.2 Inkomensvoortgang na werkaanvaarding, huishoudens met kinderen

Huishoudtype	Netto inkomen incl. VT	Bijdrage Rijk	Bijdrage gemeente	Totaal inkomen	Vershil tov 100% Wsm (€)	Vershil tov 100% Wsm (%)
Alleenstaande ouder met twee kinderen						
100% Wsm	1.196	1.361	266	2.823		
110% Wsm	1.315	1.400	305	3.020	+ 198	+ 7%
120% Wsm	1.435	1.405	305	3.145	+ 323	+ 11%
130% Wsm	1.554	1.411	281	3.246	+ 423	+ 15%
140% Wsm	1.674	1.416	72	3.162	+ 339	+ 12%
Paar met twee kinderen						
100% Wsm	1.708	1.143	298	3.149		
110% Wsm	1.879	1.143	337	3.359	+ 210	+ 7%
120% Wsm	2.050	1.092	337	3.478	+ 330	+ 10%
130% Wsm	2.221	989	287	3.496	+ 348	+ 11%
140% Wsm	2.391	879	72	3.342	+ 193	+ 6%

Voorbeeldcasus inkomensvoortgang bij werkaanvaarding

Voorbeeldcasus tabel 2.4.2.: paar met kinderen

Daan en Sam hebben twee kinderen 8 en 13 jaar oud en krijgen een bijstandsuitkering, wat neerkomt op een netto-inkomen van €1.708 per maand (dit is inclusief vakantietoeslag). Zij hebben maandelijks recht op € 1.143 aan toeslagen van het Rijk. Voor het gezin bestaat dit uit huurtoeslag, zorgtoeslag, kinderbijslag en kindgebonden budget. Tot slot kunnen Daan en Sam rekenen op een financiële bijdrage vanuit de gemeente van € 298 per maand. Dit bestaat uit kwijtschelding van gemeentelijke belastingen, de korting op de collectieve zorgverzekering, de Stadspas en de energietoeslag. Voor hun kinderen maken zij nog aanspraak op de regeling Doe Mee. In totaal hebben Daan en Sam een totaal inkomen van € 3.149 per maand.

Als Daan of Sam werk krijgt tegen een inkomen van 110 procent Wsm, dan stijgt hun netto-inkomen naar € 1.879 per maand. Zij houden recht op de toeslagen van het Rijk. Ze kunnen geen kwijtschelding meer aanvragen, maar houden wel het recht op de andere gemeentelijke regelingen en kunnen gebruik maken van het Jeugdfonds Sport en Cultuur. De gemeentelijke bijdragen zijn dan € 337 per maand. Het totaal inkomen van Daan en Sam is bij een inkomen van 110 procent Wsm € 3.359. Dit is een stijging van € 210 (7 procent) ten opzichte van hun totaal inkomen bij een bijstandsuitkering.

Wanneer Daan of Sam tegen een loon van 120 procent Wsm gaat werken, stijgt hun netto-inkomen naar € 2.050 per maand. De bijdrage van het Rijk neemt wat af, en is nu € 1.092. Het gezin behoudt het recht op de gemeentelijke regelingen; dit blijft € 337 per maand. Het totale inkomen van het gezin is dan € 3.478 per maand. Dit is € 330 (10 procent) meer dan wanneer zij een bijstandsuitkering hebben.

Als Daan of Sam gaat werken tegen een inkomen van 130 procent Wsm dan stijgt hun netto-inkomen naar € 2.221 per maand. De bijdragen van het Rijk dalen verder naar € 989 per maand. Het gezin heeft geen recht meer op de korting op de collectieve zorgverzekering; dit wordt € 287 per maand. Het totale inkomen van Daan en Sam is nu € 3.496 per maand, dit is € 348 (11 procent) meer dan toen zij een bijstandsuitkering hadden.

Als Daan of Sam gaat werken tegen een inkomen van 140 procent Wsm dan stijgt hun netto-inkomen naar € 2.391 per maand. De bijdragen van het Rijk dalen verder naar € 879 per maand. Het gezin heeft qua gemeentelijke regelingen alleen nog recht op het Jeugdfonds Sport en Cultuur; € 72 per maand. Het totale inkomen van Daan en Sam is nu € 3.342 per maand, dit is € 193 (6 procent) meer dan toen zij een bijstandsuitkering hadden.

3. Bevindingen

Wat zijn de effecten van het landelijke en lokale beleid op de inkomens van de minima en in welke situatie(s) treedt er een armoedeval op?

Financieel effect

Het bedrag dat minima vanuit het Rijk aan toeslagen kunnen ontvangen is veel hoger dan het bedrag dat ze aan gemeentelijke regelingen kunnen ontvangen. Financieel gezien is de invloed van de gemeente dan ook kleiner dan de invloed van het Rijk. Het bedrag aan landelijke toeslagen neemt voor de meeste huishoudens geleidelijk af bij een hoger inkomen. Ditzelfde gaat op voor de gemeentelijke regelingen. Het recht op gemeentelijke regelingen vervalt op verschillende momenten.

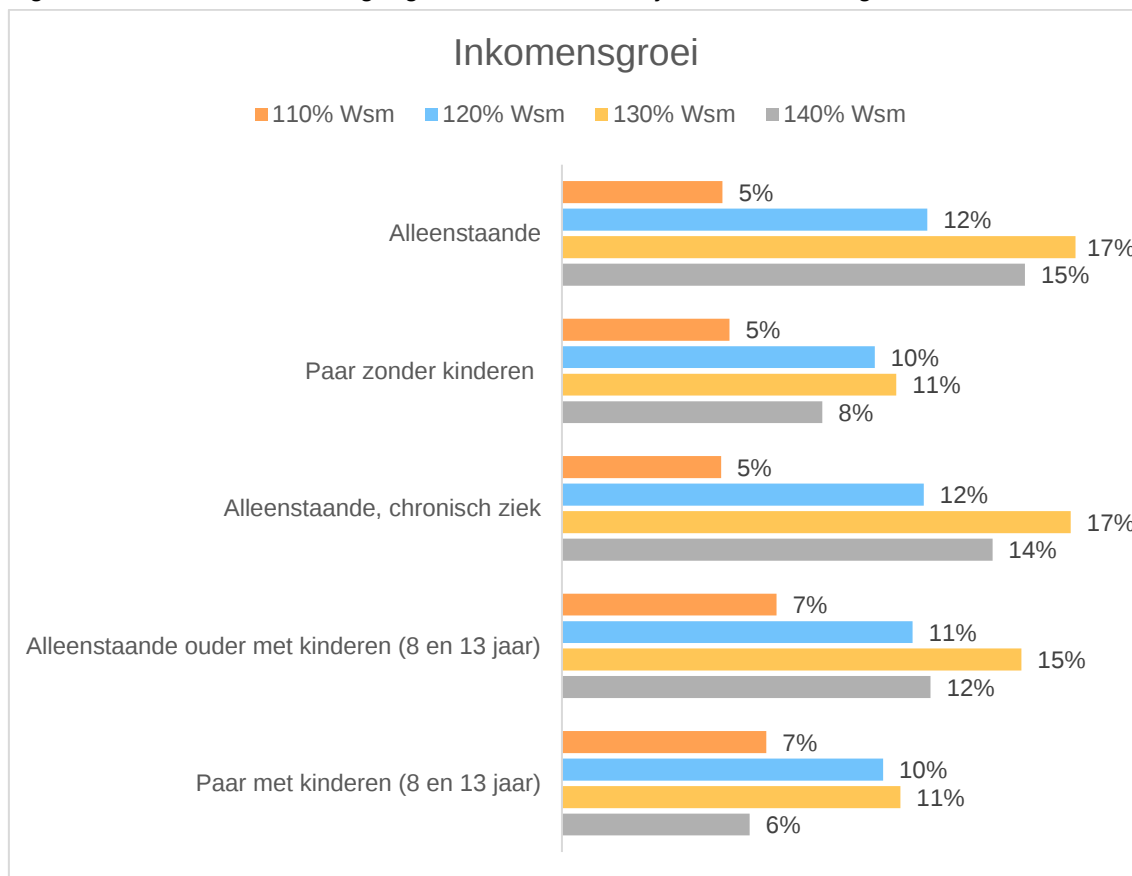
De gemeentelijke regelingen zorgen er voor dat huishoudens (meer) ruimte overhouden voor het doen van vrije bestedingen. Dit komt met name huishoudens op het bijstandsniveau ten goede, die (alleenstaande ouders en alleenstaande AOW'ers uitgezonderd) zonder de gemeentelijke regelingen (te) weinig budget zouden overhouden voor vrije bestedingen. Alleenstaande ouders zijn gemiddeld minder afhankelijk van de gemeentelijke bijdragen om sociaal te participeren dan (ouder)paren.

Het bedrag dat wordt overgehouden verschilt aanzienlijk per huishoudtype en inkomensniveau. Paren met en zonder kinderen hebben over het algemeen een lager vrij besteedbaar budget dan alleenstaanden, omdat de landelijke toeslagen bij hen sneller teruglopen. Daarnaast is het belangrijk om te benoemen dat de aanname is gedaan dat huishoudens gebruik maken van alle beschikbare regelingen. In de praktijk in de praktijk is de ervaring echter dat huishoudens niet of gedeeltelijk gebruik maken van de regelingen. In werkelijkheid zal het vrij besteedbaar budget waarschijnlijk vaak lager uitvallen.

Werken loont

Wanneer huishoudens in Diemen vanuit de bijstand gaan werken tegen een loon gelijk aan 110, 120, 130 of 140 procent Wsm, gaan zij er in totaal inkomen op vooruit ten opzichte van de bijstandssituatie (mits zij gebruikmaken van alle toeslagen en regelingen). Het totaal inkomen bestaat uit het netto-inkomen (inclusief vakantietoeslag), landelijke toeslagen en gemeentelijke regelingen. Huishoudens merken echter wel wanneer zij het recht op regelingen verliezen; alle voorbeeldhuishoudens hebben bij een loon van 130 procent Wsm meer aan totaal inkomen en aan besteedbaar inkomen van bij een loon gelijk aan 140 procent Wsm. Voor paren is het daarnaast nog zo dat zij ook bij 120 procent Wsm, een hoger totaal inkomen hebben dan bij 140 procent Wsm. Paren krijgen namelijk eerder en sneller te maken met een afname van landelijke toeslagen dan andere huishoudtypen. Alleenstaanden gaan er relatief gezien het meest op vooruit wanneer zij vanuit de bijstand gaan werken tegen een loon tussen 110 en 140 procent Wsm.

Figuur 3.1.1. Inkomensvoortgang t.o.v. 100% Wsm bij werkaanvaarding

De invloed van de hoge energiekosten

De energietoeslag is begin 2022 door het Rijk aangekondigd om huishoudens met een laag inkomen te compenseren in de fors stijgende energiekosten. Gemeenten krijgen in 2023 ook weer geld om de energietoeslag uit te keren. In deze inkomenseffect rapportage is zichtbaar geworden dat huishoudens, ondanks het ingestelde prijsplafond, alsnog een flink bedrag moeten betalen voor het gebruik van gas en energie, oplopend tot € 272 voor een vierpersoonshuishouden. De energietoeslag bedraagt € 1.300 euro per huishouden voor 2023. In dit rapport is de energietoeslag doorgerekend als gemeentelijke bijdrage voor alle huishoudens met een inkomen tot 130 procent Wsm. Uit de berekeningen en maandbegrotingen blijkt de compensatie van € 108 euro per maand helpt in het betalen van de kosten, zeker nu er ook een prijsplafond ingesteld is.

De regelingen vergeleken

Ten opzichte van veel andere gemeenten biedt de gemeente Diemen veel (verschillende) regelingen aan. Veel doelgroepen worden bediend. Gezinnen met kinderen kunnen van diverse regelingen gebruikmaken, in sommige gemeenten bestaat hier één regeling voor. Daarnaast biedt de gemeente Diemen ook meerdere regelingen aan voor AOW'ers; ook dit is zeker niet in iedere gemeente het geval. Tussen gemeenten bestaan daarnaast behoorlijke verschillen in de inkomensgrenzen; waar sommige gemeenten kiezen voor één inkomensgrens voor alle (of de meeste) regelingen zijn er ook gemeenten die juist bewust kiezen voor verschillende inkomensgrenzen binnen het minimabeleid.

Bijlage 1. Overzicht minimaregelingen

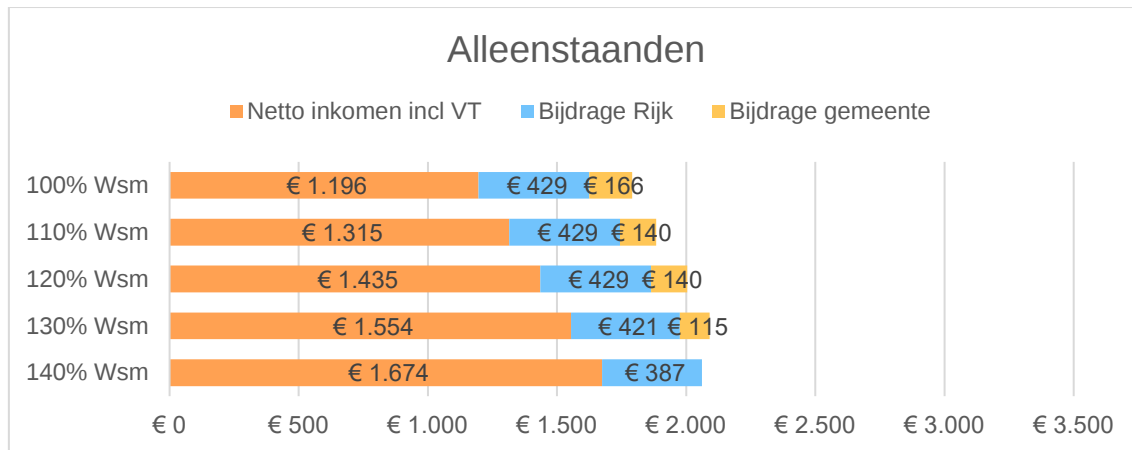
Tabel B1.1 Gemeentelijke minimaregelingen in Diemen

Gemeentelijke regeling	Inkomensgrens t.o.v. Wsm 2023	(Maximaal) bedrag
Kwijtschelding gem. belastingen	100% Wsm	Tarieven Afvalstoffenheffing, waterschapsbelasting en rioolheffing zijn gedeeltelijk afhankelijk van huishoudgrootte
Individuele inkomenstoelage (incl. referteperiode)	Drie jaar of langer tot 110% Wsm	100% Wsm <i>Alleenstaande: € 600</i> <i>Alleenstaande ouder en paren: € 810</i> 110% Wsm <i>Alleenstaande: € 700</i> <i>Alleenstaande ouder en paren: € 910</i>
Collectieve zorgverzekering	120% Wsm	€ 170,10 zonder korting en € 145,15 met korting (€ 24,95 korting)
Stadspas	130% Wsm	4 t/m 14 jaar : € 90,22 18 t/m 65 jaar: € 80,78 66+ jaar: € 92,24 <u>Kindtegoed</u> 0 t/m 3 jaar: € 25 4 t/m 9 jaar: € 75 10 t/m 11 jaar: € 200 12 t/m 14 jaar: € 150
Duurzame gebruiksgoederen voor AOW'ers	130% Wsm	€ 640 per 3 jaar
Gratis openbaar vervoer voor AOW'ers	110% Wsm	€ 302 per verstrekking gemiddeld
Extra geld voor uw kind (Doe Mee)	130% Wsm	<u>Doe mee</u> 4-11 jaar: € 300 12-17 jaar: € 420
Jeugdfonds Sport en Cultuur	140% Wsm (en geen bijstandsuitkering)	Gemiddelde bedragen • Sport: € 389,- • Cultuur: € 471,-
Energietoelage	130% Wsm	€ 1.300,-
Chronisch zieken en gehandicapten	130% Wsm	€ 200 per huishouden per jaar
Niet meegenomen in de berekeningen		
Bijzondere bijstand	140% Wsm	Situatie afhankelijk
Studietoelage	Specifieke doelgroep	Specifieke doelgroep
Gratis Nederlandse identiteitskaart	130% Wsm	N.v.t.
Witgoedregeling	100% Wsm	N.v.t.

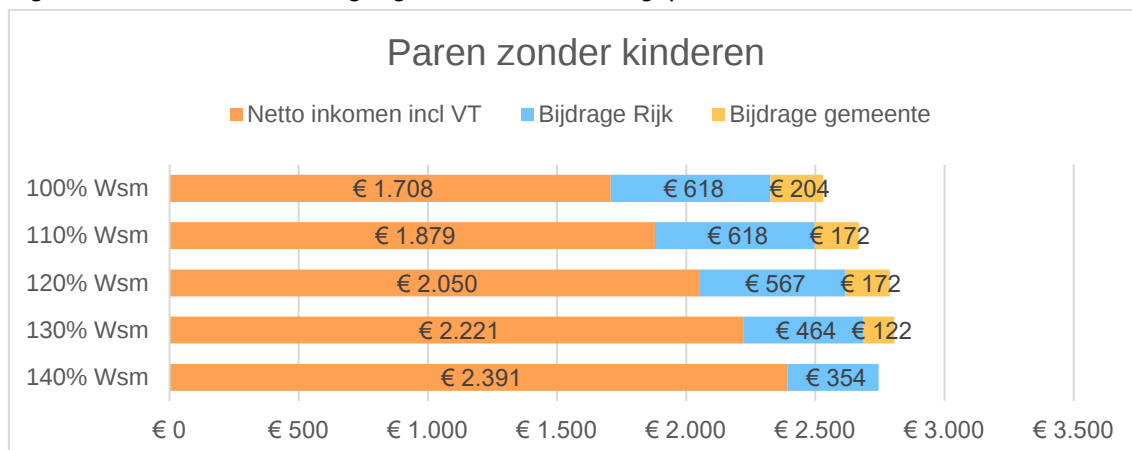
Bijlage 2. Opbouw totaal inkomen 100 tot 140% Wsm

In deze bijlage geven we de opbouw van het totaal inkomen uit paragraaf 2.4 grafisch weer.

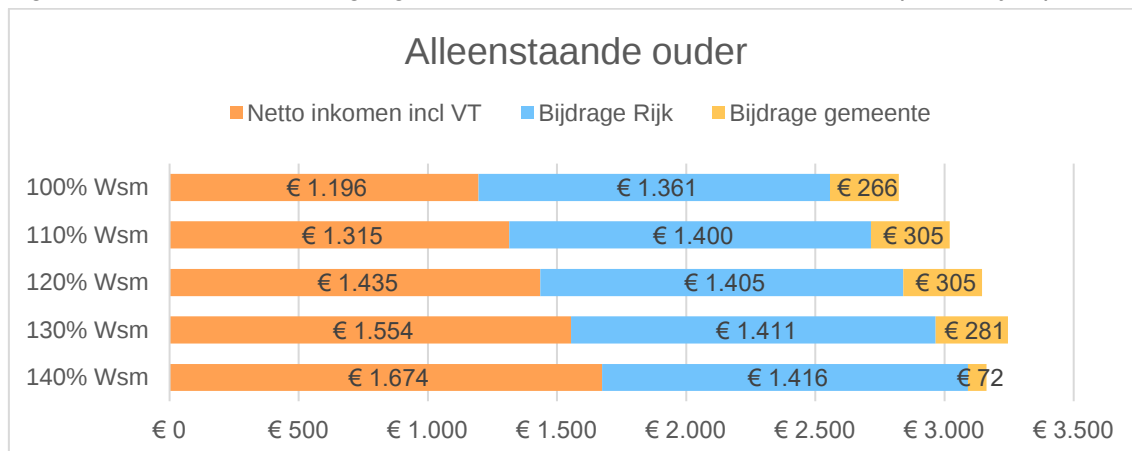
Figuur B2.1 Inkomensvoortgang na werkaanvaarding, alleenstaande

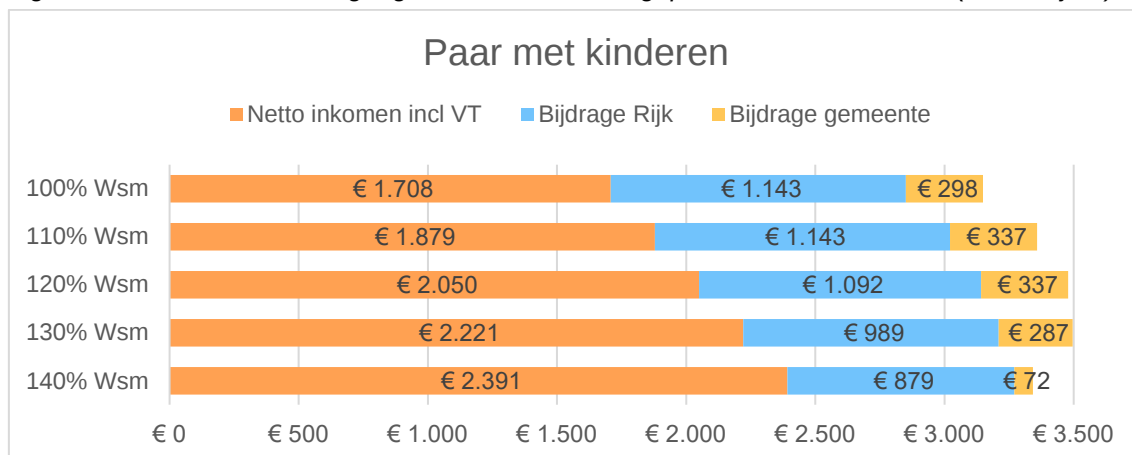
Figuur B2.2 Inkomensvoortgang na werkaanvaarding, paar zonder kinderen

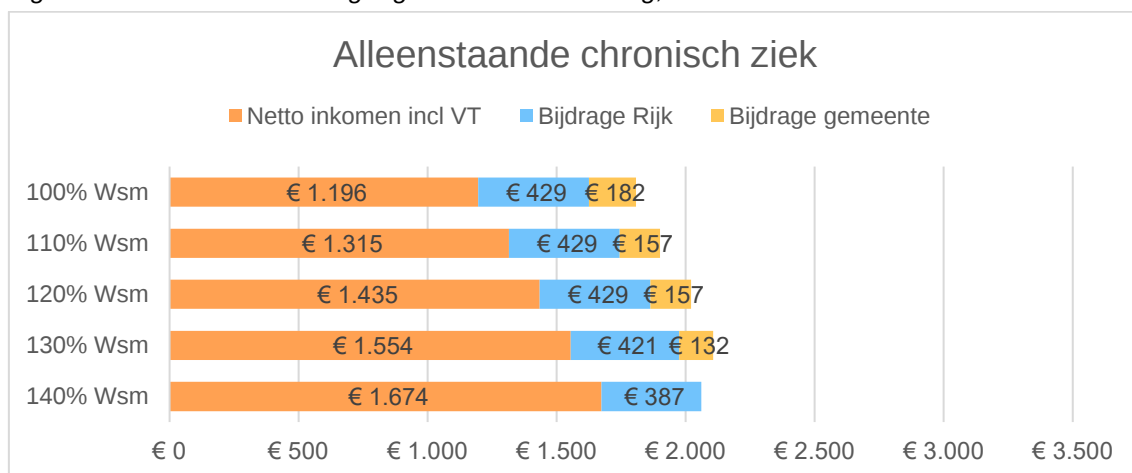
Figuur B2.3 Inkomensvoortgang, alleenstaande ouder met twee kinderen (8 en 13 jaar)

Figuur B2.4 Inkomensvoortgang na werkaanvaarding, paar met twee kinderen (8 en 13 jaar)

Figuur B2.5 Inkomensvoortgang na werkaanvaarding, alleenstaande chronisch ziek

Bijlage 3. Financieel maandoverzicht

In deze bijlage staat per huishoudtype het financieel maandoverzicht. De tabellen geven een overzicht van de maandelijkse inkomsten en uitgaven, bij gebruikmaking van alle landelijke en lokale regelingen. De bedragen die horen bij de huishoudelijke uitgaven en reserveringsuitgaven zijn afkomstig van het Nibud.

Tabel B3.1 Alleenstaande zonder kinderen, niet AOW-gerechtigd

Categorie	100% Wsm	110% Wsm	120% Wsm	130% Wsm	140% Wsm	Langdurige minima 100%
Inkomsten						
Netto inkomen incl VT	1.196	1.315	1.435	1.554	1.674	1.196
Bijdragen Rijk						
Huurtoeslag	275	275	275	267	233	275
Zorgtoeslag	154	154	154	154	154	154
Totaal bijdragen Rijk	429	429	429	421	387	429
Totaal inkomsten	1.625	1.744	1.864	1.975	2.061	1.625
Uitgaven						
Huur	527	527	527	527	527	527
Gas, water, elektra	158	158	158	158	158	158
Telefoon, internet en televisie	73	73	73	73	73	73
Gemeentelijke heffingen	61	61	61	61	61	61
(collectieve) zorgverzekering	195	195	195	154	154	195
Overige verzekeringen	23	23	23	23	23	23
Vervoer	18	18	18	18	18	18
Reserveringsuitgaven	204	204	204	204	204	204
Huishoudelijke uitgaven	286	286	286	286	286	286
Werkgerelateerde uitgaven	0	70	70	70	70	0
Totaal uitgaven	1.545	1.615	1.615	1.574	1.574	1.545
Budget exclusief regelingen gemeente	80	129	249	401	487	80
Regelingen gemeente						
Kwijtschelding gemeentelijke heffingen	26	0	0	0	0	26
Korting collectieve zorgverzekering	25	25	25	0	0	25
Individuele inkomensvoet	0	0	0	0	0	50
Stadspas	7	7	7	7	0	7
Duurzame gebruiksgoederen voor AOW'ers	0	0	0	0	0	0
Gratis OV voor AOW'ers	0	0	0	0	0	0
Jeugdfonds Sport en Cultuur	0	0	0	0	0	0
Doe Mee	0	0	0	0	0	0
Energietoeslag	108	108	108	108	0	108
Regeling chronisch zieken en gehandicapten	0	0	0	0	0	0
Totaal regelingen gemeente	166	140	140	115	0	216
Budget inclusief regelingen gemeente	245	269	389	516	487	295
Vrije bestedingen	110	110	110	110	110	110
Restant	135	159	279	406	377	185

Tabel B3.2 Paar, niet AOW-gerechtigd, geen kinderen

Categorie	100% Wsm	110% Wsm	120% Wsm	130% Wsm	140% Wsm	Langdurige minima 100%
Inkomsten						
Netto inkomen incl VT	1.708	1.879	2.050	2.221	2.391	1.708
Bijdragen Rijk						
Huurtoeslag	353	353	324	261	191	353
Zorgtoeslag	265	265	243	203	163	265
Totaal bijdragen Rijk	618	618	567	464	354	618
Totaal inkomsten	2.326	2.497	2.617	2.685	2.745	2.326
Uitgaven						
Huur	660	660	660	660	660	660
Gas, water, elektra	208	208	208	208	208	208
Telefoon, internet en televisie	87	87	87	87	87	87
Gemeentelijke heffingen	78	78	78	78	78	78
(Collectieve) zorgverzekering	390	390	390	308	308	390
Overige verzekeringen	37	37	37	37	37	37
Vervoer	37	37	37	37	37	37
Reserveringsuitgaven	317	317	317	317	317	317
Huishoudelijke uitgaven	516	516	516	516	516	516
Werkgerelateerde uitgaven	0	70	70	70	70	0
Totaal uitgaven	2.330	2.400	2.400	2.318	2.318	2.330
Budget exclusief regelingen gemeente	-4	97	217	366	427	-4
Regelingen gemeente						
Kwijtschelding gemeentelijke heffingen	32	0	0	0	0	32
Korting collectieve zorgverzekering	50	50	50	0	0	50
Individuele inkomenstoelag	0	0	0	0	0	68
Stadspas	13	13	13	13	0	13
Duurzame gebruiksgoederen voor AOW'ers	0	0	0	0	0	0
Gratis OV voor AOW'ers	0	0	0	0	0	0
Jeugdfonds Sport en Cultuur	0	0	0	0	0	0
Doe mee	0	0	0	0	0	0
Energietoelag	108	108	108	108	0	108
Regeling chronisch zieken en gehandicapten	0	0	0	0	0	0
Totaal regelingen gemeente	204	172	172	122	0	272
Budget inclusief regelingen gemeente	200	268	388	488	427	268
Vrije bestedingen	176	176	176	176	176	176
Restant	24	92	212	312	251	92

Tabel B3.3 Alleenstaande ouder, niet AOW-gerechtigd, met 2 kinderen (8 en 13 jaar)

Categorie	100% Wsm	110% Wsm	120% Wsm	130% Wsm	140% Wsm	Langdurige minima 100%
Inkomsten						
Netto inkomen incl. VT	1.196	1.315	1.435	1.554	1.674	1.196
Bijdragen Rijk						
Huurtoeslag	361	361	361	361	361	361
Zorgtoeslag	154	154	154	154	154	154
Combinatiekorting	0	39	45	50	56	0
Kinderbijslag	238	238	238	238	238	238
Kindgebonden budget	608	608	608	608	608	608
Totaal bijdragen Rijk	1.361	1.400	1.405	1.411	1.416	1.361
Totaal inkomsten	2.556	2.715	2.840	2.965	3.090	2.556
Uitgaven						
Huur	660	660	660	660	660	660
Gas, water, elektra	241	241	241	241	241	241
Telefoon, internet en televisie	87	87	87	87	87	87
Gemeentelijke heffingen	78	78	78	78	78	78
(Collectieve) zorgverzekering	195	195	195	154	154	195
Overige verzekeringen	29	29	29	29	29	29
Onderwijs	56	56	56	56	56	56
Kosten BSO	0	0	0	7	19	0
Vervoer	42	42	42	42	42	42
Reserveringsuitgaven	308	308	308	308	308	308
Huishoudelijke uitgaven	523	523	523	523	523	523
Werkgerelateerde uitgaven	0	70	70	70	70	0
Totaal uitgaven	2.219	2.289	2.289	2.255	2.268	2.219
Budget exclusief regelingen gemeente	337	426	551	710	823	337
Regelingen gemeente						
Kwijtschelding gemeentelijke heffingen	32	0	0	0	0	32
Korting collectieve zorgverzekering	25	25	25	0	0	25
Individuele inkomensvoet	0	0	0	0	0	68
Stadspas	41	41	41	41	0	41
Duurzame gebruiksgoederen voor AOW'ers	0	0	0	0	0	0
Gratis OV voor AOW'ers	0	0	0	0	0	0
Jeugdfonds Sport en Cultuur	0	72	72	72	72	0
Doe mee	60	60	60	60	0	60
Energietoeslag	108	108	108	108	0	108
Regeling chronisch zieken en gehandicapten	0	0	0	0	0	0
Totaal regelingen gemeente	266	305	305	281	72	334
Budget inclusief regelingen gemeente	603	731	856	991	894	671
Vrije bestedingen	227	227	227	227	227	227
Restant	376	504	629	764	667	444

Tabel B3.4 Paar, niet AOW-gerechtigd, met 2 kinderen (8 en 13 jaar)

Categorie	100% Wsm	110% Wsm	120% Wsm	130% Wsm	140% Wsm	Langdurige minima 100%
Inkomsten						
Netto inkomen incl VT	1.708	1.879	2.050	2.221	2.391	1.708
Bijdragen Rijk						
Huurtoeslag	353	353	324	261	191	353
Zorgtoeslag	265	265	243	203	163	265
Combinatiekorting	0	0	0	0	0	0
Kinderbijslag	238	238	238	238	238	238
Kindgebonden budget	287	287	287	287	287	287
Totaal bijdragen Rijk	1.143	1.143	1.092	989	879	1.143
Totaal inkomsten	2.851	3.022	3.141	3.209	3.270	2.851
Uitgaven						
Huur	660	660	660	660	660	660
Gas, water, elektra	272	272	272	272	272	272
Telefoon, internet en televisie	101	101	101	101	101	101
Gemeentelijke heffingen	78	78	78	78	78	78
(Collectieve) zorgverzekering	390	390	390	308	308	390
Overige verzekeringen	41	41	41	41	41	41
Onderwijs	56	56	56	56	56	56
Kosten BSO	0	0	0	0	0	0
Vervoer	61	61	61	61	61	61
Reserveringsuitgaven	417	417	417	417	417	417
Huishoudelijke uitgaven	646	646	646	646	646	646
Werkgerelateerde uitgaven	0	70	70	70	70	0
Totaal uitgaven	2.721	2.791	2.791	2.709	2.709	2.721
Budget exclusief regelingen gemeente	129	230	350	500	560	129
Regelingen gemeente						
Kwijtschelding gemeentelijke heffingen	32	0	0	0	0	32
Korting collectieve zorgverzekering	50	50	50	0	0	50
Individuele inkomensvoet	0	0	0	0	0	68
Stadspas	47	47	47	47	0	47
Duurzame gebruiksgoederen voor AOW'ers	0	0	0	0	0	0
Gratis OV voor AOW'ers	0	0	0	0	0	0
Jeugdfonds Sport en Cultuur	0	72	72	72	72	0
Doe mee	60	60	60	60	0	60
Energietoeslag	108	108	108	108	0	108
Regeling chronisch zieken en gehandicapten	0	0	0	0	0	0
Totaal regelingen gemeente	298	337	337	287	72	365
Budget inclusief regelingen gemeente	427	567	687	787	632	495
Vrije bestedingen	309	309	309	309	309	309
Restant	118	258	378	478	323	186

Tabel B3.5 Alleenstaande, AOW-gerechtigd

Categorie	100% Wsm	110% Wsm	120% Wsm	130% Wsm	140% Wsm
Inkomsten					
Netto inkomen incl VT	1.331	1.464	1.597	1.730	1.863
Bijdragen Rijk					
Huurtoeslag	277	277	270	214	152
Zorgtoeslag	154	154	154	154	154
Totaal bijdragen Rijk	431	431	424	368	306
Totaal inkomsten	1.762	1.895	2.021	2.098	2.169
Uitgaven					
Huur	527	527	527	527	527
Gas, water, elektra	194	194	194	194	194
Telefoon, internet en televisie	73	73	73	73	73
Gemeentelijke heffingen	61	61	61	61	61
(Collectieve) zorgverzekering	195	195	195	154	154
Overige verzekeringen	13	13	13	13	13
Vervoer	15	15	15	15	15
Reserveringsuitgaven	207	207	207	207	207
Huishoudelijke uitgaven	284	284	284	284	284
Totaal uitgaven	1.569	1.569	1.569	1.528	1.528
Budget exclusief regelingen gemeente	193	326	452	570	641
Regelingen gemeente					
Kwijtschelding gemeentelijke heffingen	26	0	0	0	0
Korting collectieve zorgverzekering	25	25	25	0	0
Stadspas	8	8	8	8	0
Duurzame gebruiksgoederen voor AOW'ers	18	18	18	18	0
Gratis OV voor AOW'ers	25	25	0	0	0
Jeugdfonds Sport en Cultuur	0	0	0	0	0
Doe mee	0	0	0	0	0
Energietoeslag	108	108	108	108	0
Regeling chronisch zieken en gehandicapten	0	0	0	0	0
Totaal regelingen gemeente	210	184	159	134	0
Budget inclusief regelingen gemeente	402	510	611	704	641
Vrije bestedingen	110	110	110	110	110
Restant	292	400	501	594	531

Tabel B3.6 Paar, AOW-gerechtigd

Categorie	100% Wsm	110% Wsm	120% Wsm	130% Wsm	140% Wsm
Inkomsten					
Netto inkomen incl VT	1.807	1.988	2.169	2.349	2.530
Bijdragen Rijk					
Huurtoeslag	362	362	360	315	265
Zorgtoeslag	265	263	239	214	189
Totaal bijdragen Rijk	627	625	599	529	454
Totaal inkomsten	2.434	2.613	2.768	2.878	2.984
Uitgaven					
Huur	660	660	660	660	660
Gas, water, elektra	255	255	255	255	255
Telefoon, internet en televisie	87	87	87	87	87
Gemeentelijke heffingen	78	78	78	78	78
(Collectieve) zorgverzekering	390	390	390	308	308
Overige verzekeringen	17	17	17	17	17
Vervoer	31	31	31	31	31
Reserveringsuitgaven	319	319	319	319	319
Huishoudelijke uitgaven	512	512	512	512	512
Totaal uitgaven	2.349	2.349	2.349	2.267	2.267
Budget exclusief regelingen gemeente	85	264	418	611	717
Regelingen gemeente					
Kwijtschelding gemeentelijke heffingen	32	0	0	0	0
Korting collectieve zorgverzekering	50	50	50	0	0
Stadspas	15	15	15	15	0
Duurzame gebruiksgoederen voor AOW'ers	36	36	36	36	0
Gratis OV voor AOW'ers	50	50	0	0	0
Jeugdfonds Sport en Cultuur	0	0	0	0	0
Doe mee	0	0	0	0	0
Energietoeslag	108	108	108	108	0
Regeling chronisch zieken en gehandicapten	0	0	0	0	0
Totaal regelingen gemeente	292	259	209	159	0
Budget inclusief regelingen gemeente	377	523	628	770	717
Vrije bestedingen	176	176	176	176	176
Restant	201	347	452	594	541

Tabel B3.7 Alleenstaande chronisch ziek, niet AOW-gerechtigd

Categorie	100% Wsm	110% Wsm	120% Wsm	130% Wsm	140% Wsm	Langdurige minima 100%
Inkomsten						
Netto inkomen incl VT	1.196	1.315	1.435	1.554	1.674	1.196
Bijdragen Rijk						
Huurtoeslag	275	275	275	267	233	275
Zorgtoeslag	154	154	154	154	154	154
Totaal bijdragen Rijk	429	429	429	421	387	429
Totaal inkomsten	1.625	1.744	1.864	1.975	2.061	1.625
Uitgaven						
Huur	527	527	527	527	527	527
Gas, water, elektra	158	158	158	158	158	158
Telefoon, internet en televisie	73	73	73	73	73	73
Gemeentelijke heffingen	61	61	61	61	61	61
(Collectieve) zorgverzekering	224	224	224	193	193	224
Overige verzekeringen	23	23	23	23	23	23
Vervoer	24	24	24	24	24	24
Medicijnen	21	21	21	21	21	21
Reserveringsuitgaven	254	254	254	254	254	254
Huishoudelijke uitgaven	286	286	286	286	286	286
Werkgerelateerde uitgaven	0	70	70	70	70	0
Totaal uitgaven	1.651	1.651	1.651	1.689	1.689	1.651
Budget exclusief regelingen gemeente	-26	94	213	286	372	-26
Regelingen gemeente						
Kwijtschelding gemeentelijke heffingen	26	0	0	0	0	26
Korting collectieve zorgverzekering	25	25	25	0	0	25
Individuele inkomenstoeslag	0	0	0	0	0	50
Stadspas	7	7	7	7	0	7
Duurzame gebruiksgoederen voor AOW'ers	0	0	0	0	0	0
Gratis OV voor AOW'ers	0	0	0	0	0	0
Jeugdfonds Sport en Cultuur	0	0	0	0	0	0
Doe mee	0	0	0	0	0	0
Energietoeslag	108	108	108	108	0	108
Regeling chronisch zieken en gehandicapten	17	17	17	17	0	17
Totaal regelingen gemeente	182	157	157	132	0	232
Budget inclusief regelingen gemeente	156	250	370	418	372	206
Vrije bestedingen	110	110	110	110	110	110
Restant	46	140	260	308	262	96

Tabel B3.8 Alleenstaande chronisch ziek, AOW-gerechtigd

Categorie	100% Wsm	110% Wsm	120% Wsm	130% Wsm	140% Wsm
Inkomsten					
Netto inkomen incl VT	1.331	1.464	1.597	1.730	1.863
Bijdragen Rijk					
Huurtoeslag	277	277	270	214	152
Zorgtoeslag	154	154	154	154	154
Totaal bijdragen Rijk	431	431	424	368	306
Totaal inkomsten	1.762	1.895	2.021	2.098	2.169
Uitgaven					
Huur	527	527	527	527	527
Gas, water, elektra	194	194	194	194	194
Telefoon, internet en televisie	73	73	73	73	73
Gemeentelijke heffingen	61	61	61	61	61
(Collectieve) zorgverzekering	224	224	224	193	193
Overige verzekeringen	13	13	13	13	13
Vervoer	24	24	24	24	24
Medicijnen	21	21	21	21	21
Reserveringsuitgaven	254	254	254	254	254
Huishoudelijke uitgaven	284	284	284	284	284
Werkgerelateerde uitgaven	0	0	0	0	0
Totaal uitgaven	1.675	1.675	1.675	1.643	1.643
Budget exclusief regelingen gemeente	87	220	346	455	526
Regelingen gemeente					
Kwijtschelding gemeentelijke heffingen	26	0	0	0	0
Korting collectieve zorgverzekering	25	25	25	0	0
Stadspas	8	8	8	8	0
Duurzame gebruiksgoederen voor AOW'ers	18	18	18	18	0
Gratis OV voor AOW'ers	25	25	0	0	0
Jeugdfonds Sport en Cultuur	0	0	0	0	0
Doe mee	0	0	0	0	0
Energietoeslag	108	108	108	108	0
Regeling chronisch zieken en gehandicapten	17	17	17	17	0
Totaal regelingen gemeente	226	201	175	150	0
Budget inclusief regelingen gemeente	313	421	522	605	526
Vrije bestedingen	110	110	110	110	111
Restant	203	311	412	495	415